

τὸ ὄρος, ὅπου δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ὀλίγον φυτικὸν χῶμα, ἀντὶ σκυβάλων καὶ βάτων, φαίνονται ἄμπελοι καὶ ἐλαιῶνες.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου, καθ' ἃς ἔλαβον πληροφορίας, φθάνει εἰς δέκα περίπου χιλιάδας ψυχῶν. Τὰ ἐπικρατοῦντα ἔθιμα εἶναι κοινὰ μὲ τὰ τῆς νήσου μας, τὴν ὁποίαν καλῶς γνωρίζετε, ἐπειδὴ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐνδύονται καὶ πολιτεύονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, λαλοῦσι τὴν ἰδίαν διάλεκτον μὲ τὴν αὐτὴν προφορὰν, καὶ εἶναι φιλόξενοι.—ΙΟΝΙΟΣ ΑΝΘΟΛΟΓ.

ΑΓΡΟΙΚΟΙ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΓΛΑΣΚΟΥΝ.

Εἰς σύγγραμμά τι περὶ τῶν Δυτικῶν Νήσων τῆς Σκωτίας, ἐν ἔτει 1703 ἐκδοθὲν, ἱστορεῖται ἡ ἐπίσκεψις, τὴν ὁποίαν ἄγροικὸς τις ἐντόπιος τοῦ νησίου τῆς Ἀγ. Κίλδας ἔκαμεν εἰς τὴν πόλιν Γλάσκουον. Τὸ ἱστορήμα τοῦτο ὡς πολὺ περιέργων καὶ διασκεδαστικῶν καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

“Εἰς τῶν κατοίκων τῆς Ἀγ. Κίλδας, κρατημένους εἰς νησιδίον τι ὑπὸ ἐναντίου ἀνέμου, κατεπίσθη νὰ συνοδεύσῃ τινὰς τῶν φίλων αὐτοῦ ἕως εἰς τὸ Γλάσκουον. Ἐξεπλάγη δὲ εἰς τὸ μῆκος τοῦ ταξειδίου καὶ τῶν μεγάλων ἐπικρατειῶν, ὡς αὐτὸς ἐνόμιζε, τούτεστι τῶν νήσων, τὰς ὁποίας παρέπλευσεν. Ἐκ τούτων ἡ μεγαλύτερα εἶχε μόνον εἰκοσιτεσσάρων μιλίων μῆκος· ἀλλ' ἐκεῖνος ἐστοχάζετο πόσον ὑπερέβαινον τὸ μικρὸν αὐτοῦ νησιδίον!

“Φθάσας εἰς τὸ Γλάσκουον, ἦτον ὡς ἄνθρωπος πεσὼν ἀπὸ τὰ νέφη εἰς νέον κόσμον, τοῦ ὁποίου ἡ γλῶσσα, τὰ ἔθιμα, κλπ., ἦσαν διόλου καινὰ πρὸς αὐτόν. Ποτὲ δὲν εἶχε φαντασθῆν, ὅτι ἄνθρωποι ἠμπόρουν νὰ κατασκευάσωσι τόσον μεγάλους πετρίνους οἴκους· ὅσον δὲ περὶ τῆς λιθοστρωσίας τῶν ὁδῶν, ἐνόμιζεν ὅτι βέβαια ἦσαν ἐκ φύσεως τοιαῦται· διότι μεγάλως ἐδυσκολεύετο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἄνθρωποι ἔλαβον τὸν κόπον νὰ ἐμπήξωσι πέτρας εἰς τὴν γῆν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ περιπατῶσιν. Ἐκθαμβος καὶ ἄλαλος ἔστεκεν εἰς τὴν θύραν τοῦ πανδοχείου· ὅτε δ' ἔβλεπεν ἄμαξαν μὲ δύο ἵππους, τὴν ἐστοχάζετο μικρὸν οἶκημα προσηρημένον εἰς τὴν οὐρὰν αὐτῶν· ἀλλὰ περιεγέλα ὡς μωρὸν τὸν ἡνίοχον, ὅτι ἐκάθητο εἰς τόσον δύσκολον θέσιν, καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ἵππου, ὅπου ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν πολὺ ἀσφαλέστερον. Ὁ μηχανισμὸς τοῦ τροχοῦ τῆς ἀμάξης καὶ ἡ περιστροφή αὐτοῦ ἦσαν τὰ μεγαλύτερα ὄλων τῶν θαυμάτων.

“Ὅτε περιήρχετο τὰς ὁδοὺς, ἐπεθύμει νὰ τὸν βασιτάξῃ τις ἀπὸ τὴν χεῖρα. Ἐμπορος δὲ τις, ὁ ὁποῖος χάριν διασκεδάσεως ἐχειραγωγῶγει κάποτε αὐτόν, ἠρώτησε τί ἐφρόνει περὶ τῆς πρωτευούσης ἐκκλησίας. Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη ὅτι ἦτο μέγας βράχος, πλὴν εἰς τὴν Ἀγ. Κίλδαν ἦσαν τινὲς ὑψηλότεροι· ἀλλ' ὅτι δὲν εἶχε ποτε ἰδεῖν ὠραιότερα σπήλαια· διότι οἱ στῦλοι καὶ αἱ καμάραι, ἐφ' ὧν ἡ ἐκκλησία ἴσταται, ἔκαμαν αὐτὸν

νὰ τὴν φαντασθῆ σπήλαιον. Ὅτε δὲ τὸν ἐμβασαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐξεπλάγη ἔτι μᾶλλον, καὶ μετὰ θαυμασμοῦ τὰς χεῖρας ἀνυψώσας, ἠπόρει πῶς ἠδυνήθησαν νὰ κατασκευάσωσι τοιαύτην παμμεγέθη οἰκοδομήν, τὴν ὁποίαν ὑπέθετεν ὡς τὴν μεγίστην ἐν τῷ κόσμῳ. Δὲν ἠμποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί ἐχρησήμεον τὰ στασεῖδια· μεγάλως δ' ἐξεπλήσσετο εἰς τὰς ἐλαίας, τὰς ὁποίας αἱ γυναῖκες ἐφόρουν, καὶ τὰς ἐνόμιζεν ἐξανθήματα· τὰ ἐνώτια τὸν ἐφαίνοντο γελοιωδέστατα· τὰς φενάκας περιεγέλα ἰσχυρῶς, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν ἐπ' αὐτῶν κόνιν. Περὶ τῶν ὅσοι ἐφόρουν προσωπίδας (ἀγνοῶν ἂν ἦσαν ἄνδρες ἢ γυναῖκες) ἐφαντάζετο ὅτι ἦσαν κακοῦργοι, μὴ τολμῶντες νὰ δεῖξωσι τὸ πρόσωπόν των. Ἐν συντομίᾳ, κατέκρινεν ὡς περιττὸν πᾶν ὅ,τι δὲν εἶχεν ἰδεῖν εἰς τὴν πατρίδα του. Μετ' ἐκπλήξεως ἐθεώρει πᾶν τὸ εἰς αὐτὸν καινοφανές. Ὅτε ἤκουσε τοὺς κώδωνας τῆς ἐκκλησίας σημαίνοντας, ἐκυριεύθη ἀπὸ τρόμον, ὡς νὰ εἶχε ταραχθῆν τὸ σύστημα ὅλου τοῦ κόσμου. Δὲν ἐνόμιζεν ὅτι ὑπῆρχον εἰς τὴν οἰκουμένην τοσοῦτοι ἄνθρωποι, ὅσους ἔβλεπεν εἰς τὸ Γλάσκουον· καὶ ἦτον εἰς αὐτὸν μέγα μυστήριον μὲ ποῖον ἄραγε σκοπὸν συνεκατοίκουν τόσοι εἰς ἓνα τόπον. ἠπόρει πόθεν καὶ τίνι τρόπῳ ἐπρομηθεύετο ζωοτροφίας τοσαύτη πληθῆς· ὅτε δ' ἔβλεπε μεγάλα ψωμῖα, δὲν διεκρίνεν ἂν ἦτον ἄρτος, πέτρα, ἢ ξύλον. Ἐθαύμαζε ποῦ εὕρισκον τόσον ζύθον, διότι κἀνενα δὲν ἔβλεπε νὰ πίνῃ νερόν. Δὲν ἠμπόρει νὰ καταλάβῃ πῶς ἔκαμνον τὰ ὠραῖα των φορέματα· πλεκταὶ περικνημίδες ἐφαίνοντο εἰς αὐτὸν μέγα θαῦμα· διότι εἰς τὴν πατρίδα του τὰς ἔκαμνον κόπτοντες πανία καὶ συρράπτοντες αὐτά. Τὸ ἔκρινεν ἀνόητον νὰ φορῶσιν αἱ γυναῖκες μεταξωτὰ, ὡς πολὺ ἀνοίκεια εἰς τὰς προσποιουμένας ὅτι ὀπωσοῦν εἰργάζοντο. Τοὺς πόδας τῶν γυναικῶν ἐστοχάζετο ἄλλου σχήματος παρὰ τοὺς τῶν ἀνδρῶν, ἐξ αἰτίας τοῦ διαφορετικοῦ σχήματος τῶν πεδύλων. Ποσῶς δὲν ἐνέκρινε τὰς πτέρνας τῶν ὑπ' ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν φορουμένων πεδύλων· ὅτε δὲ παρετήρησε πέταλα καρφονόμενα εἰς τοὺς πόδας ἵππου, ἐξεκαρδίσθη ἀπὸ τὸν γέλωτα, νομίσας τοῦτο ἀφ' ὅσα ποτὲ εἶδε τὸ πλέον ἀξιοκατάκριτον. Ὑπερεπεθύμει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ θερμοῦς ἤσχετο ν' ἀξιώσῃ καὶ αὐτὴ ζύθου, βράκιου, καπνοῦ, καὶ σιδήρου, ὡς τὸ Γλάσκουον.”

Οἱ βοσκοὶ τῆς Ἰσπανίας εἶναι εὐρωττοι, ἐγκρατεῖς ἄνδρες. Στερημένοι ἀπ' ὅλα τὰ μέσα τῆς εὐζωίας, ὀκτῶ μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸν παγετὸν τῆς νυκτός, κακῶς τρεφόμενοι, καὶ πολλάκις χειρότερον ἐνδύόμενοι, κατάλυμα συνήθως ἔχοντες τὴν ἐρημίαν, τὸν βράχον δὲ προσκεφάλαιον, καὶ μόνους συντρόφους τοὺς σκύλους των, τί ἀπολαμβάνουν ὕστερον ἀπὸ τοσαύτας κακοπαθείας; Ἐκατὸν δίστηλα ἐτησίως οἱ ἀρχιποιμένες, καὶ τὸ τεταρτημόριον οἱ ὑπάλληλοι.